

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Temporibus Ordinationum, Et Qualitate Ordinandorum. Titulus XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

si vobis contulerit Archidiaconatum Richemundie vacasse per annum (tempore semestri, quo vel ad Archiepiscopum, vel ad capitulum donatio pertinebat, non a vacatione, sed a notitia computato) cum pro eo, quod Eboracen. Archiepiscopus alium superiorem non habet, ex tunc fuerit ad nos donatio devoluta, utrique super eo silentium imponatur.

[1 Tamen postmodum nostrum est avibus intimatum, quod neutri fuerat concessus intra tempus in Lateranen. concilio definitum.]

CAP. IV.

Si u, ad quem spectat beneficium collato, lapsa tempore Lateranensis concilii conferat, non valet collatio, nisi de misericordia toleretur.

Idem magistro P. de Castro novo, & R. monacho Fontis frigidis Apostolice sedis legato.

Iteras a vestra discretionis accepimus, quod cum in quibusdam ecclesiis legationi vestre subiectis quaedam beneficia & dignitates tanto tempore vacavissent, quod tam prelati, quam capitula secundum tenorem Lateranensis concilii essent iure instituendi privati: postquam adventus vester innotuit, in beneficiis illis personas minus idoneas instituire presumpserunt: [1 & infra.] Disc. v. mandamus, quatenus si beneficia & dignitates noveritis personis idoneis assignatas, & eas e de patientia permittatis ab ipsis pacifice possideri: alioquin personas amovescentes prorsus ab ipsis, eas de personis idoneis auctoritate nostra sustulisti, non differatis quantocumque ordinare.

[1 Unde eorum receptis consilium a iurisperitis, ut tales institutiones ab his quorum non intererat, & qui propria culpa iure instituenda se privaverant factas, aut. ap. cassaretis, in hoc nostrum prius decrevisse consilium habere. Nos igitur.]

CAP. V.

Idem ad quem primo loco spectabat collatio beneficium, lapsa tempore Lateranensis concilii, conferre non poterit.

Idem Episcopo Cameracensi

Dilecto filio P. sancti Marcellini presbytero card. S. & R. procuratoribus dilectorum filiorum P. & G. apud sedem Apostolicam constitutis, auditore concessio. [1 & infra.] Quia nobis constitit a Salamantino decano & eius sequacibus, post elapsum sex mensium spacium, intra quod Episcopus & capitulum (prout communiter spectabat ad eos) procedere ad electionem cantoris neglexerant, electionem supradicti P. minus canonicè celebratam, eandem decernimus irritam & inanem: & appellationem a decano & suis fautoribus interpositam, factam Archiepiscopi (ad quem iam erat eligenda auctoritas devoluta) nequivisse aliquatenus impedire. [2 & infra.] Mandamus, quatenus nisi dicto G. aliquid canonicum obviet, electionem de ipso factam, sublato g. appellationis obstaculo, confirmetis.

[1 Idem S. proposuit coram eo, quod cum in Salamantina ecclesia, in qua cantoris electio ad Episcopum & ad capitulum communiter pertinet, cantoria vacante Salamantinum capitulum, quia sepius Episcopum monuisset, ut ad celebrandam cantoris electionem, cum eo conveniret, eodem Episcopo in semestri tempore facere id negligente, capitulum cupiens iure suo in ecclesia memorata capitulo sicut ignor. est. dist. si. P. e. i. i. i. loci canonici in cantorem elegit, ne quod in ipsa electione praedictum fieret appellando, quam supra. S. aut. ap. petiti confirmari, ac electionem quam ven. f. n. Compositolanus Archiepisc. post app. huiusmodi de G. clerico multo eximio eretto, ac tunc temporis vinculo excommunicationis astricto, minus canonicè celebratam cassari fecit. Dicitur vero R. proposuit ex adverso quod emerfo vi. mensium spacio, ita quod ad Episcopum & capitulum,

a e. 2. eod. tit. in 4. compil. b sub Alex. 3. c. 28. c. al. e. siem. d. al. quanto carius. e. al. Zamoren. f. in multis antiquis Marcelli. g. submoto.

cantoris electio pertinebat, decanus & quidam alii canonici Salamant. Episcopo Archid. & nonnullis aliis canonici qui praesens aderant, in exvitate incensulsi, non consueta hora, nec in capitulo iuxta morem, sed in ecclesia prius quibusdam Laicis ad vocati stabit & inordinate nimis eligere presumpserunt: & cum iam dicti Archiepiscopi qui eos propter hoc convocaverat, & adire praesentiam nolissent, ipse intelligens auctoritatem eligendi, iuxta Lateran. concil. statutum ad se devolutam, supradictum G. in cantorem elegit, & eundem seci de cantoria corporaliter investiri. Postmodum autem Decanus & sui complices nobis mentione de his non habita suggerendo, quod Episcopus nolisset qui monitus sapius infra sex menses eligere noluerat, qui in ecclesia detrimentum eo, qui in cantorem ab eodem Decano, cum maiore parte capituli institutus fuerat, spoliato, alium instituerat in cantorem ad Decanum Archid. & Archiepiscopo. Abuleni. nostras literas impetravit, quarum auct. cum supra. G. e. siem. inhibuit ne per praedictas literas procederet contra eum, cum in eisdem de sua electione facta per Archiepiscopum nulla mentio haberetur, & tum propter hoc, tum quia prima citatione ad loca remota, peremptorie citatus extiterat, innotuit quia iudices quosdam ex electoribus, d. p. conseruntur una contingebant ad sed. ap. appellaverunt, sed iudices nihilominus ad Salamantin. ecclesiam accedentes supra. p. in cantoria possessione eorum res servande, contra iustitiam induxerunt. Cum igitur supra ha. & alius coram eodem cardinali procuratore Episcopi aliquando litigassent, & ipso nobis fideliter retulisset quae proposita fuerant coram ipso.

[2 Quia vero contra personam ipsius G. quaedam obijta fuerant de quibus non potuit fieri plena fides.]

DE TEMPORIBVS ORDINATIONVM, ET QUALITATE ORDINATIONORVM.

TITVLVS XI.

CAP. I.

Diebus Dominicis, vel Sabbato Pentecostes, sacri ordinis obsequio, quam Papa consensit non debent.

Alexander III. [Baton.] Episcopo. b

Subdiaconos e autem nulli nisi Romano Pontifici liceat diebus dominicis ordinare. Quamvis consecrandi Deo dicatas virgines, & minores ordines hiis diebus habeant licentiam celebrandi. Sabbato quidem Pentecostes non liceat alicui sacros ordines celebrare, cum in sequenti septimana (recepta Spiritus Sancti gratia) celebrentur.

CAP. II.

Non valet consuetudo, quod extra statuta tempora sacri ordinis conferantur.

Idem Episcopo Herefordensi. d

Sane super eo, quod moris esse dixisti in ecclesiis quibusdam Scotia, verum & Vallis in dedicationibus ecclesiarum vel altarium extra ieiunia quatuor temporum clericos ad sacros ordines promovere: Significamus, quod consuetudo illa (supote institutioni ecclesiasticae inimica) est penitus improbanda: & nisi multitudo & antiqua consuetudo terra esset, taliter ordinati non deberent permitti in susceptis ordinibus minister.

a al. & ordine praestendendum. b al. Londrensi. al. Bonon. al. Arrib. c. e. i. eod. tit. in 1. compil. d. off. conc. Later. sub Alex. 3. p. 26. ca. 23. d. al. Herefordensi. e. in vet. legum. Gal. his. verum Vualia provincia nomen in Britania. xid. ca. 1. De opp. in 3. coll.

Itare:

fratres nam apud nos sic ordinati deponerentur, & ordinantes privarentur auctoritate ordinandi.

CAP. III.

Minor ordines conferri possunt diebus festis. Saeri vero conferri debent in quatuor temporibus, vel Sabbato sancto, vel Sabbato de passione.

Idem eadem.

DE eo autem, quod quaesivisti, an liceat extra jejunia quatuor temporum aliquos in officios, b, lectores, exorcistas, vel acolythos, aut etiam subdiaconos promovere: Taliter respond. quod licitum est Episcopis, dominicis & aliis festis diebus, unum aut duos ad minores ordines promovere. Sed ad Subdiaconatum, nisi in quatuor temporibus, aut Sabbato sancto, vel Sabbato ante dominicam de passione, nulli Episcoporum, praeterquam Romano Pontifici, licet aliquos ordinare.

CAP. IV.

Commensus occultus muneris potest, ne promoveatur ad ordines: sed prohiberi non debet.

Idem e.

EXtenore tuarum litterarum a. accepimus, quod N. clerici ad eo deliquit, quod si peccatum eius esset publicum, degradaretur & ab ordine quem suscepit, & amplius non posset ad superiores ordines promoveri. Verum quoniam peccatum ipsum fore occultum dixisti, mandamus quatenus poenitentiam ei condignam imponas, & si uideas, ut parte poenitentiae peracta, ordine suscepto utatur: quo contentus existens, ad superiores amplius non ascendat. Veruntamen quia peccatum occultum f. est, si promoveri voluerit, cum non debes aliqua ratione prohibere.

CAP. V.

Religiosus contra prohibitionem praelati sui ordinari non debet.

Lucius III. Archiepisc. g. Thuronensi.

AD aures h. nostras pervenit, quod religiosi quidam ad superiores desiderant ordines promoveri, sed praelati eorum desideris contradicunt. Tunc igitur quaestioni taliter respond. quod honestus & tutus est subiectis debita praepositis obedientiam impendendo in inferiori ministerio deservire, quam cum praepositorum scandalo, gradum adpetere dignitatem: nec est in hac parte subiectorum desiderium conservandum: quoniam esse potest, quod praelati eorum commissa secreta noverint, ex quibus constat eis, quod salva conscientia nequeant sublimari: quia non in sublimitate graduum, sed in amplitudine & charitatis, requiritur regnum Dei.

CAP. VI.

Metropolitani ab omnibus suffraganeis consecratur. Suffraganeus vero a tribus, Metropolitanis jubentur.

Idem h.

SI Archiepiscopus i. obierit, & alter fuerit ordinandus, omnes Episcopi ejusdem provinciae ad sedem Metropolitanam conveniant, ut ab omnibus ordinentur.

a. P. l. c. 1. Later. sub Alex. 3. part. 26. ca. 25. & ca. 3. eod. tit. in 1. comp. b. Vide Magystr. sent. lib. 4. dist. 24. Adde con. Trid. sess. 23. de rescr. c. 2. c. VV. Albanen. Episcop. in prima sess. d. Post conc. Lateran. sub Alex. 3. in p. 30. c. 3. & ca. 5. eod. tit. in 1. comp. c. Alcasita: a. jam suscepto ordine degradaverunt. f. Adde quod dicitur peccatum occultum & manifestum in l. cum fratrem. per Bald. C. de his qui bus ut ind. g. al. Thuronensi. Arcov. b. h. Post concil. Lateran. sub Alex. 3. p. 26. c. 22. & a. ed. tit. in 1. comp. i. plenitudine. k. Burchia. l. i. c. i. tit. in 1. comp. m. i. p. 1. tit. 2. c. 3. Panno. Al. Aniceto, ut l. p. 1. c. 1. Decr. l. Vide Anaclet. Pap. ep. 2. & Grat. dist. 84. c. 4. & dist. 85. c. 1. & canon. Apstel. c. 9. in 1. comp. tit. de elec.

tur. Reliqui vero comprovinciales Episcopi (si necesse fuerit) ceteris consentientibus, a tribus jussu Archiepiscopi poterunt ordinari: sed melius est, si ipse cum omnibus eum, qui dignus est, elegerit, & cuncti pariter pontificem consecraverint.

CAP. VII.

Dicit idem quod in precedenti.

Ex concil. Arelaten. a.

NEc Episcopi sine Metropolitanis permisso, nec Metropolitanus sine tribus [vel duobus] Episcopis comprovincialibus praesumat Episcopum ordinare, ita ut alii Episcopi comprovinciales admoneantur episcopis, ut se suo responso significent consentisse. Quod si inter partes aliqua dubitatio fuerit, majori numero Metropolitanus in electione consentiat.

CAP. VIII.

Ordinatus extra tempora, suspendatur, donec dispensetur cum eo: & ordinari puniatur.

Vibanus III. Archiepiscopo Pisano.

VM quidam: & infra Episcopum, qui die, quo non debuit, ordines celebravit, canonica disciplina corrigere, & ordinatos a susceptis ordinibus tandiu reddere, debet expertes, donec apud nos restitutionis gratiam consequantur.

CAP. IX.

Graci a Latinis ordinari non debent: nec e contra, si in ritu ordinandi sunt diversi.

Caelestinus III. Hydronensi b. Archiepiscopo.

VM secundum e. regulas ecclesiasticas [1 & infra.] Quia [vero] (sicut dicitur) in partibus Calabriae Latini a Gracis, & Graci a Latinis secundum alterutrum institutionis observantiam ordinantur, nolimus de cetero commixtiones & consuetudines rituum in ordinibus observari.

[1 Et sanctorum instituta pontificum sacri sunt ordines in certis temporibus conferendi, quodam Graci Episcopi ritus sui & consuetudinibus observantiam in Latinis clericis exercentes, eos ad sacros ordines passim provehant, qui non sunt praeterquam in iv. temporibus conferendi. Sane si cui praesentium labori. lo. relatione cognovimus, eum ipse a quodam domino cui ipse servierat, & ut in capella sua divina officia celebraret, eundem Graco Episcopo fore praesentatum, idem Episcopus Cathamen eum in sacerdotem promovit, quem postmodum diaconus Episcopus ab executione officii taliter suscepti ordines creditur suspendendum: quia usq. consuetudo consuetudini ecclesiastica immixta & detestabilis est & penitus improbanda, & nisi multitudo, & antiqua consuetudo esset in causa, sic ordinari non deberent permitti in susceptis ordinibus ministrare: nam apud nos sic ordinari deponerentur, & ordinantes auctoritate ordinandi de censura canonum privarentur. Verum quia nos plenam de Gracorum observantia notitiam habere non possumus, neque est nobis certum utrum consuetudo se se habeat.]

CAP. X.

SI monachus unius ordinis, in secundo ordine, ad quem transfuit, recipit sacerdotium, ad primum ordinem rediens, in eo liberè ministrabit.

Innocentius III. Abbati & conventui Caritac. d.

EX parte e. vestra, nostro fuit Apo. referatum, quod quidam monachus vester, se ad nigros monachos transferens, & habitum eorum assumens, ad sacerdotii ordinem in ipso habitu est promotus. Unde quia dubitatis, utrum in assumpto taliter ordine, ministrare

a. Conc. Arelat. 2. c. 5. Burch. lib. 1. ca. 27. lvo p. 4. c. 138. & c. 4. tit. de elect. in 1. comp. & concord. conc. Nisenum cap. 4. distinet. 64. can. 1. 7. & a. apud Grat. b. al. Hydronen. c. ca. 1. eod. tit. in 1. comp. d. al. Rari loci. c. ca. 2. eod. tit. in 3. comp.

debeat: Mandamus, quatenus (nisi canonicum aliud ob-
viet) ipsam monachum, officium sacerdotis liberè exe-
qui permittatis.

CAP. XI.

Si Græcus Episcopo Latino subiectus ordinatur sine Latini li-
centia à Græco, interdicitur sibi executio: Si verò de licentia, tunc
toleratur.

Idem C. Presbytero. a. cardinali, apostol. sed. legato.

Quod. b. translationem pontificis: [1 & infra.] Con-
sultationi tuæ taliter respondemus, quòd cum cleri-
cus Græcus, Episcopo Latino subiectus à Græco pontifice
ordinatur: nisi de mandato vel licentia sui Episcopi fiat,
interdicenda est ei ordinis executio sic suscepti, tanquam
ab alieno pontifice sine mandato vel licentia sui Episco-
pi ordinato. Si verò de mandato vel licentia sui præsu-
lis, à Græco pontifice, secundum morem Græcorum fuerit
ordinatus, licet culpandus sit Episcopus Latinus, qui cler-
icos suos à Græco facit antistite ordinari, quamdiu tam-
en talis mos ab ecclesia toleratur, impediri non debet
ab executione ordinum taliter susceptorum.

[1 Super eo, verò quòd nos consulerè voluisti, quòd multi Gra-
corum clerici consentientes, in diocesis Latinorum ab Episcopo Gra-
co non in quatuor temporibus, interdum omnes ordines simul, non-
nunquam partem recipiunt, qui postmodum prohibentur à Latinis
Episcopis celebrare.]

CAP. XII.

Ordinatus à Papa, sine licentia Papæ, ad superiores ordines, non
promovetur.

Idem Mutmensi Episcopo. c.

Cum. d. in distribuendis: & infra. Meminimus à
nobis fuisse simpliciter & postulatam, & clementer
indultum, ut quia præfatus A. ecclesie Romanæ Subdia-
conus erat, mandarem ipsi per Bononiensem Epi-
scopum promoveri.

CAP. XIII.

Duo sacri ordines non possunt conferri eidem uno die, vel duobus
continuato jejuniis.

Idem eidem & magistro f. H. Subdiacono
nostro.

Litteras vestras & recepimus super inordinata ordina-
tione Immolentis electi, quem Bonon. Episcopus præ-
cedenti Sabbatho, in Diaconum, & sequenti die domini-
co (continuato jejuniis) in Presbyterum ordinavit. In
quo, quantum uterque deliquit, evidenter intelligit, qui
prudenter attendit. Si enim utrumque ordinem eodem
die conferre illi non licuit, pari non licuit ratione unum
ordinem uno die, & alium. b. altero, (jejuniis continua-
to) conferri: cum propter continuationem jejunii. fi-
sione canonica sive manè diei dominicæ trahatur ad Sab-
bathum, sive vespera Sabbathi ad diem dominicam refe-
ratur, profectò manè cum vespera, seu vespera cum manè
ad eundem diem pertinere dicitur. h. nam si quantum
ad hunc necessitatis articulum pertinet, manè ad unum
diem, & vespera referatur ad alium, cur esset continuatio
jejunii necessaria, cum & Sabbatho ante coenam, & do-
minica ante prandium intelligantur esse jejuni.

Præfatum itaque Bonon. Episcopum (ut puniatur in
quo deliquit) à collatione ordinum, Diaconi scilicet &
Presbyterii, alterum, verò ab executione officii sacer-

a Idem C. titulo S. Laurentii Presbytero, &c. ut est in 3. com-
pil. & in e. 3. sup. de usu & aucto. pall. b. C. 3. eod. tit. in 3. compil.
c. & Magistro Vberro. ut est in 3. compil. d. C. 4. eod. tit. in 3.
compil. e. humiliter. f. Hyberto canon. Modicensi, al. H.
Theologo nostro, Modicæ canonico. g. C. 3. eod. tit. in 3. compil.
h. Alias ista & alium in alio. i. Vide Gloss. l. 1. in verbo, je-
paratis. De usu. acc. & Infit. de leg. 2. si in eadem. in glo.
k. Vide l. Titius & ibi Bar. de lib. & post. & in l. hac verba. De
verb. sig.

dotalis tandiu volumus manere suspensos, donec de illis
aliter disponamus.

CAP. XIV.

Ordinatus priorem tredecim annorum in Diaconum, suspendatur
à collatione ordinum: & ordinatus ab ipsius executione usque ad æ-
tatem legitimam.

Honorius III. Episcopo & Archidiacono.

Legem.

Vel non est compos a sui Episcopo Conventren, vel
nimis videretur à se scientiam repulisse, qui M. priorem
latorem præsentium adhuc, b. xiii. annorum contra sa-
crorum canonum instituta inordinatè in Diaconum di-
citur ordinasse, in ludibrium ordinis clericalis. [1 & f.]
Dignitati vestre mandamus, quatenus si rem invenimus
ita esse, prædictum Episcopum à collatione ordinum sus-
pendentes, ipsum ut eidem M. quem ab executione offi-
cii & Diaconi usque ad ætatem legitimam in injuriam
suspendimus ordinantis, provideat in ecclesiastico bene-
ficio competenti, per censuram ecclesiasticam com-
peltatis.

[1 Quod utiq; si nobis plenè constaret, quantumvis sumus
promores ad veniam quam ad debitam ultionem, qualiter hoc esti-
garemus in ipso, quòd ex parte culpa notoria redderetur, & recita-
ta ejus ignominia efficeret alios in similibus cautiore. Nihil
autem hoc relinquere indidissimum.]

CAP. XV.

Episcopus conferens eidem una die plures sacros ordines, etiam
de mandato Metropolitani hoc fecerit, ab ordinandi potestate sus-
penditur.

Idem Leon. d. & Cal. ab.

Dilectus & filius f. G. Humilien, canonicus, nostro
dudum apostolatus referavit, quòd Humilienis ec-
clesia suo viduata pastore, canonici ipsam unanimiter
elegerunt: qui cum esset circa sacros ordines constitu-
tus, Archiepiscopus. g. Cassilens. metropolitani eorum
Episcopo Treken. mandavit, ut eum uno & eodem die
ad tres sacros ordines promoveret: quòd ille (non aucto
proprio, sed. h. ipsius Archiepiscopi mandato) perfecit.
Cum ergo nobis confiteretur supradictum Episcopum in
pluribus deliquisse, tum quia sic & mandato Archiepi-
scopi (ut ipse confessus extitit) ad hujusmodi ordinan-
nem inordinatè processit: tum quia si de mandato Archi-
episcopi constaret, cum illi hujusmodi dispensatio à ca-
none minimè sit permissa, ipsi obtemperare non de-
bet in hac parte: tum etiam quia recarum perjury factus
variavit, jurando prius, quòd Archiepiscopus id præceperat,
& postea quòd illud non mandaverat in iudicio con-
sistendum: ipsum tandiu ab ordinandi suspendimus
potestate, donec nostram meruerit gratiam obtine-
re.

CAP. XVI.

Ordinatus ad sacros extra tempora statuta, ordinem recipit, &
post penitentiam cum eo dispensat Episcopus.

Gregorius IX. Archiepiscopo Baro-
nensi.

Consultationi tuæ taliter respond. quòd eos, qui ex-
tra tempora statuta sacros ordines receperunt, cha-
racterem non est dubium recepisse: quos pro transgressio-
ne hujusmodi (primò eis penitentia imposita competen-
ti) sustinere poteris in susceptis ordinibus ministrare.

CAP. XVII.

Ocultus criminisus, præter homicidam, post penitentiam

a Nota ex hoc textu, quòd per opera alicujus cognoscitur dispen-
satio mentis ejusdem. b. vet. xii. c. al. Diaconus. d. al. Leo-
nens. & Salabrien. abb. al. Leon. & Salabrien. abb. Al. Leonens. &
Sal. abb. Al. de Leon. & Sabbarabbatis. e. C. 1. eod. tit. in 3.
compil. f. omnes manuscripta ferè habent. V. Imolentis. al. 7.
milit. g. Calacens. h. C. Barbara: sed ips. Archid. ut ipse
confessus extitit mandato.

nam, in susceptu ministrat, & ad superiores ascendit: ante pau- tentiam monetur, ut etiam in susceptu non ministrat.

Quæstio est de sacerdotibus, vel aliis clericis, qui per a reatum adulterii, perjurii, homicidii, vel falsi testimonii, bonam conscientiam recte perdidit: & infra. Respondemus, quod si proposita crimina ordine iudicario comprobata, vel aliis notoria non fuerint, non debent hi (præter b reos homicidii) post penitentiam e iam susceptis, vel suscipiendis ordinibus impediri: qui si non penituerint, monendi sunt, & sub interminatione divini iudicii obtestandi, ut in testimonium suæ damna- tione, in susceptis etiam ordinibus non ministrant.

DE SCRUTINIO IN ORDINE FACIENDO.

TITVLVS XII.

CAP. I.

Episcopus interrogatus in scrutinio Episcopos ordinandi, potest respondere illum dignum, si non novit illum indignum.

Ex parte e tua fuit propositum [1 & 7.] F. t. r. ref. quod cum aliquem in Diaconum vel Presbyterum promovemus, prior Diaconorum, qui nobis ad- huc, dicit: Postulat sancta mater ecclesia hunc Diaconum vel Subdiaconum, ad onus presbyteratus vel diaconatus assumi: & nobis interrogantibus, si eum cognoverit esse dignum, idem respondet, quod quantum humana fragili- tas nosse sinit, & scit, & testificatur illum ad huiusmodi o- nus officii esse dignum. Vnde in tali responsione aliquem peccare non credimus, dummodo contra conscientiam nō loquatur: quia non simpliciter illum adferit esse di- gnum, sed in quantum humana fragilitas nosse sinit: cum il- lum, quem indignum esse non novit, dignum debeat æsti- mare. Huiusmodi ergo responsione secure uti poterit, ni- si forte de indignitate tibi confiteri conserandis. Si au- tem illam indignum esse cognovis, metropolitanus (pri- us quam ad huiusmodi scrutinium veniat), secreta studeas nunciare, vel intimare: quævis nos interroga- tionem huiusmodi non in consecratione Pontificis, sed in ordinatione Diaconi vel Presbyteri faciamus.

[1 Quæstio præterea per se. ap. edoceri, cum Episcopi ad con- secrationem Episcoporum ab Archiepiscopo vel etiam ab alio evocen- tur, & ipse electum metropolitanus offerat consecrandum, dicentes, Reverende pater, postulat sancta mater ecclesia hunc electum in E- piscopum consecrari, & interrogans Archiepiscopo si sciat illum esse dignum, respondeat quod illum sciat & credit pariter esse dignum, & se in responsione huiusmodi, ne offenderes homines, Divinæ existimes offendisse quandoq, præter, quandoq, contra con- scientiam respondens, cum electi conversatio minus tibi cog- nita aut penitus ignota, qualiter in huiusmodi interrogantibus sacra conscientia valeat respondere, ad quod.]

DE ORDINATIS AB EPISCOPO, QUI RENVNCIAVIT EPISCOPATV b

TITVLVS XIII.

CAP. I.

Episcopus qui renuntiavit loco tantum civitatis, conferre potest ordinem sicut prius. Si vero & dignitatem, cum ordinato per

a al. præter. b Gloss. in verbo homicidii, in suben. de p. in non firm. coll. io. c al. ut: post penitentiam in univ. tam. d al. in ordinibus. e r. De scrui. fac. in 3. compil. f Vi- del. Present. cum no. C. de his qui ad eccl. confug. g In omnib. manifest. de sunt hac 2. verba. h In nonnullis antiquis sta: re- sistantur Episcopatum: & in multis habetur hic rit. De reordinatis ab Episc. qui renuntiavit episcopatu, vel excommunicato.

eum ad minores, vel ignoviter ad sacros dispensat. Episcopus sume- cium inordinato vero, scilicet ad sacros non dispensat.

Alexander III. Toletano Archiepiscopo. Equilivir a à nobis tua fraternitas, utrum cle- rici, qui post renunciationem b factam à præ- decessore tuo ordines receperunt, in ipsis debeant remanere [1 & 7.] Respondemus igitur distinguendo, utrum renunciavit loco tantum, an loco simul & digni- tati. Nam in primo casu ordines (sicut antea) rogatus ab Episcopo aliquo, poterit de ratione conferre. In secun- do vero casu, distinguendum putamus, utrum sacros e contulerit, an minores. Si enim à tali ordinem usque ad Subdiac. aliquis acceperit, quia & huiusmodi or- dines à non Episcopis quandoque conferuntur, & in illis deservire poterit, & ad majores (si idoneus fuerit) pro- moveri. Sane si ab eodem sacros ordines scienter quis receperit, quia indignum se fecit, executionem officii non habebit, ubi autem non scienter d, poterit (nisi crassa & supina fuerit ignorantia) discretus pontifex dispensare.

[1 Aut ad majore: de iure canonum promovet. Nos igitur quia nobis non plenarie de veritate constat, non possumus super hoc bre viter respondere.]

CAP. II.

Brevet.

Gregorius IX.

Cum clericis, qui ab excommunicato Episcopo igno- ranter ordines receperunt, per suos poterit Episcopos dispensari.

DE ÆTATE, ET e QUALITATE, ET OR- DINE PRÆFICIENDORVM.

TITVLVS XIV.

CAP. I.

Non sumatur.

Ex concilio Pictavensi. c. decretum.

Vt Abbates, f Decani & præpositi, qui Presby- tery non sunt, Presbyteri fiant, qui Archidiaconatus tenent, Diaconi: qui vero Archipresbyteratus, Presbyteri fiant, aut amittant honorem. Quod si ali- qua iusta causa prohibente Presbyteri aut Diaconi esse non poterint, pralationes amittant.

CAP. II.

Ecclesia dispensatioe minori concessa, non per laicos, sed per cle- ricos regi debet, donec ille perveniat ad ætatem.

Alexander III. Cantuariensi Archiepiscopo.

Ex g ratione: [1 & 7.] Accepimus autem quod h Conventren. Episcopus, pueris, qui sunt intra decen- nium constituti, in archidiaconatu R. Archidiaconatus. Cistren. & ecclesias plures concessit, quæ non per cler- icos, sed per laicos disponuntur. Vnde quoniam non debet hoc aliquatenus tolerari: mandamus, quatenus prædictum Episcopum super his corripas, & clericis ido- neis administrationes, & custodiam præscriptarum ec- clesiarum, donec prædicti pueri ad congruam veniant ætatem (laicis amotis) committas. Eidem Episcopo pro- hibens, ne de cætero ecclesias, nisi personis, quæ ætatem & scientiam habeant, regendas concedat. Quod si fecerit, ei debitam penam infligens, institutionem & concessionem ipsius, omnino k viribus carere decernas.

a Post conc. Lateran. sub Alex. III. part. 26. c. 18. & c. un. eod. tit. in comp. b al. resignationem in uno. c In C. Bart. sacros ordines & c. d Vid. Lindebiti. C. de cond. indebiti. l. sed & si quis, & fin. ff. si quis caution. e Al. qualitate ordinandorum & or- dine, & c. f Cap. 1. eod. tit. in 1. compil. g Ca. 2. eod. tit. in 1. compil. & post conc. Lateran. sub Alex. III. part. 25. c. 1. h Ebo- racensi. i Cestrensi. k In quibusdam impressis legitur, om- nibus: sed in manuscr. omnino.

